

sókin má takast sum hin fyrsta fullfíggaða roynd og tiltak inn á eina nýggja leið, sum fiskimenn seta stórar vónir til. Her er tó skipa fyrri at royndin skal standa tryggjað hjá einstaklingi, statu og logtingi og harvið taka allar góðar kreftir við.

Hin veiðandi, sum eigararnir av fornum skulu vera meðvátandi, meðansvarsberandi í hvussu gongdin er í stórum og smáum. Hetta hevur sín ómetaliga týdning fyrri útloysanina av øllum ágrýtni. Og tað treingir til her á landi, hvar stillistandur og deyðamerki tykist at vera hin verst vansi og bogi.

Henda sok er ein fiskimanna sok. Hon liggur í logtingsins hondum og hevur tað tá andsvárið.

Jardamóðurin í Lørvík. (2. viðgerð).

J. H. Poulsen greiddi frá umsóknini frá Lørvíksskingum um at fáa jardamóður. Helt hann og nevndin ikki vera torvur á til tess. Nevndar uppskotið var tí at svara Lørvíksskingum at málið varð niðurlagt fyrri í ár.

Nevndin hevur hildið seg kunna forsvara, at seta fram hetta uppskot, tí vit halda ikki, at tað kann verða Lørvíkar bygd til nakran skaða, um teir biða fyrri fyrst.

M. S. Viðstein: Vit javnaðarmenn hava eins og hinir tinglimirnir gjørt okkum kunnugar við uppskotið frá nevndini. Vit hava ikki hildið okkum kunna forsvara, at skjóta hetta mál út, sum ávíst, til næsta árs. Tað er nógv, ið talar fyrri, at jardamóður verður ásett í Leirvík. Bygdin er stór, og ikki sleppst altíð so væl út við bát, um tað treingir, og Leirvíksfjall er ikki altíð so tespuligt um at fara. Vit hava tí loyvt okkum at framseta broytingaruppskot um at ganga Leirvíkar kommunu til motis, og skipa soleiðis fyrri, at jardamóður verður ásett í Leirvík. Vit hava eisini tað treysti til hetta mál, at tað ikki á nakran hátt vil verða til skaða fyrri landið.

Effersee fanst at, at uppskotið ikki var á donskum, og vildi hava tingið at avgera mark fyrri málavátsluni. Ein mátti hava eina avgerð og so halda seg til hana. Ministerið skilti ikki Føroyskt — tað kundi ein ið hvussu var rokna við.

J. H. Poulsen umbar seg við, at teir høvdu ikki ætlað sakini til ministerið. Hann skuldi annars siga, at hann hevði tikið ta støðu, at hann vildi skilja alt á Donskum, ið fór niður.

Viðstein: Vit javnaðarmenn halda okkum til formannsins frásagn, at hann vildi týða um neyðugt var. Tí skrivaðu vit, sum fall okkum best.

Debess var sinnaður fyrri broytingaruppskotinum.

A. Samuelsen greiddist yvir, at menn høvdu so vorðan ans fyrri valdomi sínum. Men helt hann kortini við nevndaruppskotinum.

M. Samuelsen segði seg altíð at taka »forbehold» til undirskrift, tá málið var Føroyskt, og var ikki fyrri broytingaruppskotinum, tí hann helt, eins og fleiri, ið talað høvdu, at sambandið við hinar bygdirnar kom at verða so gott, at eingin tørvur fór at vera hjá Leirvíkskingum til eina serliga jardamóður. Bæði Fuglafjordur og Gotu høvdu jardamóður.

Út av hesi sok spanst ein langur orðadráttur um málið, um hvussu jardamóðurin var til beins, um hvort vilt ein kundi tala um mannalív í vága í hesum sambandi o. s. fr.

Eitt talandi dømi um mentunarstigið hjá okkara nútíðar parlamentarikarum!

Tað málið ein dag seinri kom til avgerðar fall broytingaruppskotið. Nevndaruppskotið var eisini. Tað vóru ov fáir fyrri tí.

„Expropriation“ av jørð til veg í Vági.

J. H. Poulsen greiddi frá málinum og nevndarálitinum. Málið var komið inn á ting vegna ósemju ímillum sóknarstýrið í Vági og keypmann Weihe. Orsøkin var, at keypmáður harri Jaspur Hjelm vildi hava ein veg til sína lendis- og lossubrúg, men henda jørð, ið nýtast skuldi til veg, var ogn hjá áðurnevnda keypmanni Weihe. Weihe var ikki sinter til at lata hesa jørð av hondum, hvorki til sóknarstýrið ella til Jaspur á Løðhamri. Sóknarstýrið hevði so latið hesa jørð »expropriera», so at all kundi ganga Jaspuri á Løðhamri eftir vild. Men partarnir hava tó ikki komið ásamt um hetta, ið gjørt er, og hevur so verið heitt á tingið um at avgera spurningin. Skjal fylgja við frá sóknarfóranum og sýslumanni.

Nevndin hevur hildið, at henda sok betur er hóskandi til eina »forliks-mægling», og hevur tí sett uppskot um:

- 1) Tinget annoder Amtmanden om at foretage en Forligsmægling mellem Parterne i ovennævnte Sag.
- 2) Kan ikke Forlig opnaas, overdrager Tinget Sagen til Amtmandens Afgørelse.

Mælti til, at tingið samtykti hetta uppskot. Tað fyriliggur eisini eitt broytingaruppskot frá javnaðarmonnum.

M. S. Viðstein: Vit hava, sum tingmonnum kunnugt, framsett broytingaruppskot til nevndaruppskotið. Atvoldin til, at vit framseta broytingaruppskot, er ikki tann, at vit hava verið á ástaðnum og kannað viðurskiftini, soleiðis at vit kenna sakina betri til botns enn hin kommunala nevndin, ið hevur haft hesa sak í hondum. Okkara broytingaruppskot styðjar seg til eina heilt aðra grund, ein grund, sum vit ikki høvdu hugsað okkum at kunna fyriliggja nú aftaná »systemsifti», ið summir herða seg uppá. Men tað hendir tó ferð eftir aðra, at vit fáa prógv fyrri, at »systemsifti» ikki er so óvuligt.

Tað fyrsta ein leggur merki til í hesum nevndarálitinum, ið nú fyriliggur, er, at tað er skrivað á donskum, hóast tað ikki ætlast, at henda sak skal út av Føroyum. Tað kann kanska halvast at vera nakað logið, at vit javnaðarmenn ástala henda atburð, tí vit hava ikki verið hildnir at haft nakran framfjórð kærlleika til Føroyskt og feroyskt mál. Vit eru greiðir yvir okkara støðu í so máta, og vilja lata hana standa fyrri sifft virði. Vit hava høyrð her í tinginum, hvussu tað gongst í tí kommunalu nevndini, tá ið teir framsenda álit. Vit vita, at harri Mikjal Samuelsen er vanur at skriva undir við »forbehold», um álitid er skrivað á feroyskum máli, tá ið ætlanin er, at málið skul sendast til ríkisstjórnina. Tað framgongur av tí, at Mikjal Samuelsen »med Forbehold» bert er ætlað til export, forrestin ein væl so týðingarleysur exportur, ið ikki gevur nakran vinning til nakran. Tað er tí heldur eingin grund hjá nevndini at taka so nógv »hensyn» til tað støðu, ið M. Samuelsen er vanur at taka, tí her hevði hann ikki sett sifft exportstempel á, tí henda sak skal jú ikki longur suðureftir enn til Vágs — ja, kanska til amtmandsins, men har vildi eitt feroyskt skrivað álit ikki komið nevndini í nakran vanda. (Formaðurin: Eg vil biðja talarin halda seg til sakina). Ja, eg hugsi at eg havi sagt, at tað ikki beinvegis var um sakina, eg vildi tala, men eg ætlaði at motivera okkara broytingaruppskot, og tá ið formaðurin nú leggur uppímillum, skal eg royna at gera skjótt av. Eg havi talað um álitid, og skal eg nú siga nokur orð um uppskotið frá nevndini.

Fyri nokrum dögum síðani

samtyktu vit her tingi, at tað heretíðs dags ikki skuldi vera amtmaðurin, ið presenteraði logtingið, men ein landsnevnd. Tað vil siga tað sama sum, at vit vóru samdir um at taka nakað av tí ræði, ið amtmaðurin hevur haft, og leggja tað beinleiðis undir logtingið, so tað varð ein fólkavald nevnd, landsnevndin, ið skipaði fyrri tingstarvinum millum tingseturnar og avgreiddu tingsins sakir. Um hesa skipanina vóru bæði sjálfstýrismenn og javnaðarmenn samdir. Tað tellur okkum tí nakað logið, at nevndin, har sjálfstýrismenn eru í meirafati, nú ger hesa samtykt til einkis og vendir aftur til hiit gamla: at líta upp í hendurnar á amtmaninum. Nevndin skjýtur til, at amtmaðurin verður biðin um at royna at fáa semju í lag, og nevndin mælir tinginum til at samtykkja, at amtmaðurin avgeri hetta tættumál, um partarnir ikki koma ásamt. Vit halda hetta ikki vera rætt. Og skal ein fara eftir tí, sum hent er hesar seinastu dagar her á tingi, og tá kanska serstakliga frá hasum horninum, so skal tað ikki undra okkum, um tað frá sama horni verður framsett ynski um at fáa fort til »forhandlingsprotokollina», »at Lagtinget beklager, at man i sin Tid gik med til at sætte Amtmanden ud af Lagtinget», tí man nú fyrstani erkennir, hvussu nógv ið er mist í honum, og tað visur seg nú, at hann er heilt óumveruligur. Kanska tað eisini samstundis verður »henstillt» til ríkisstýrið, at tað »ved kongelig Resolution» vil royna at fáa í lag, at amtmaðurin aftur gerst formaður logtingsins, ja, vit kunnu vanta alt møgilegt frá sama horni, at doma eftir tí, ið longu er hent. Men okkum dámar ikki henda atburðin, tí hava vit framsett broytingaruppskot fyrri at avgerja, at logtingsmál verða send amtmaninum til avgerðar. Okkara uppskot gongur út uppá, at logtingsformaðurin verður biðin um at royna at fáa semju í lag, hann er jú ein jurisdikstur maður. Og um semja ikki fest í lag, letur tingið landsnevndina avgerða málið. Eg roknir ikki við, at sambandsmenn vilja stemma við okkum, men eg vildi sæð, at sjálfstýrismenn greiddu atkvøðu við okkara broytingaruppskoti.

J. H. Poulsen: Eg kann gott forstá, at broytingaruppskotið frá javnaðarmonnum mátti motiverast, tá ið henda áskoðanin lá í tí, ein protest móti okkara uppskoti. At tað er skrivað á feroyskum máli, er bert hugsummarloysi frá minari síðu. Men tá ið talan er um »mægling», so

haldi eg, at tað var líka beint, at forliksmaðurin fekk tað til uppgávu. — Vit hava jú tingið eina sovørðna »institution».

Winther: Hetta er ein rein kommunal sak, og sum víður-skiftini enn eru, má tað vera beint, at amtmaðurin avgeri henda spurning.

M. Samuelsen: Eg plagdi, tá ið skrivilsir skulu sendast til regeringina, og tey eru skrivað uppá feroyskt, at skriva undir við »forbehold», nú hoyri eg, at tað kallast exportvara. Hetta er eitt sindur undarligt, tí tað er tó ikki enn blivið so galti, at tað er eitt »forbrydelse» at skriva danskt. Tað er ikki avgjørt, at formaðurin kemur at síta í landsnevndini og henda sak, um partarnir ikki einast, má tí koma til eina jurisdikstur avgerð.

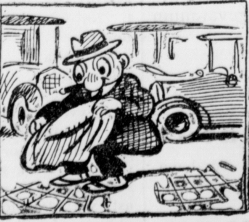
Effersee: Tað verður so nógv snakkað um danskt og feroyskt mál. Eg havi altíð hildið og haldi tað framdeilis vera natúrligt at brúka danskt mál í skrift, sum skikkur hevur verið her í Føroyum gjøgnum fleiri ár-hundraðir. Eg fyrri mín part forbeholdi mær rætt til at brúka hvat mál eg vil.

M. S. Viðstein: Eg haldi, at harra J. H. Poulsen fer nakað skeivur, tá ið hann kann hugsa sær hesa sak senda til forliks-institutionina, sum stovnað er eftir lóg um »Mægling i Arbejdsstridigheder». Henda fyriliggjandi sak kann ikki koma undir tær treytir, tí, so vilt eg skilji, so er klandrið ímillum sóknarstýrið og annað fólk suðuri í Vági, og ikki ímillum arbeidarar og arbeisgevarar. At eg nevndi Mikjal Samuelsen, tá ið eg bar saman við álit og uppskot, haldi eg ikki, at Mikjal Samuelsen nýtist at taka sær so nær. Tað var als ikki ætlað sum nokur ábreiðsla til hansara; tí hann hevði ikki her skrivað undir við »forbehold». Til harra Effersee skal eg bert siga, at tað er ónýtt av honum ferð eftir ferð at framhalda hansara og sambandsins áskoðan viðvíkjandi málspurninginum. Hansara støðu kenna vit alt ov væl, og hava aldri ventað nakað annað frá tí síðuni. Men harfyri skal eg loyva mær at siga, at vit høvdu ventað nakað annað úr hinum horninum.

— Málið fór so til avstemningar. Broytingaruppskotið fyrst. Men ikki vóru meiri enn 10 stemmir fyrri, so tað var fallið. Nevndaruppskotið varð síðani samtykt við 13 stemmum.

Givið út av socialdemokratiskum feløgum. Blaðstýrari: M. S. Viðstein. Prentsmíðja: Føroya Social-Demokrater, Tórshavn.

REGNVEJR OG BILUDSTILLING



Var snedige Ven havde besøgt den store Biludstilling, men blev pinlig overrasket, da han, efter endt Besøg saa, at Regnen skyllede ned. Sin fine, nye Hat vilde han ikke have ødelagt...

og desværre havde han ingen Paraply med. Han gik tilbage og købte et Automobilbrat i los Vægt, samt et vandtæt Karetæppe, — Ting, der senere kunde bruges,

hvis han en Gang skulde blive saa lykkelig, at han fik Raad til at købe en Vogn. Tæppet lagde han ovenpaa Rattet, saa det gik ned paa

Siderne, og saaledes dannede den mest pragtfulde Paraply, nogen kunde ønske sig. Og saa havde den ogsaa den Fordel, at den ikke lignede almindelige Folks Paraplyer. Man skal jo immer søge noget nyt!...